

การซื้อและการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียน นักศึกษาในเขตเมืองหลังจากมีมาตรการเขตโซนนิ่ง จำหน่ายเครื่องตีแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา

ธีระวุธ ธรรมกุล*, นิตยา เพ็ญศิริินภา**, ทองทิพย์ สละวงษ์ลักษณ์***, ทิพย์รัตน์ ธรรมกุล****, และนิยม ไกรบุญ*****

Received: January 14, 2021

Revised: January 28, 2021

Accepted: April 9, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมการซื้อและการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษาบริเวณรอบสถานศึกษา และ (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษาบริเวณรอบสถานศึกษาในเขตเมือง เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวาง ซึ่งเลือกศึกษาในเขตเทศบาลนครแห่งหนึ่งของประเทศไทย เก็บข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามกับนักเรียนนักศึกษาจำนวน 542 คน ซึ่งใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าสูงสุด ต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ในรอบ 1 ปี มีนักเรียนนักศึกษาซื้อเครื่องตีแอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาหรือเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษา ร้อยละ 59.0 และเคยตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 70.7 และ (2) ปัจจัยด้านอายุ ทัศนคติและการเคยได้ยินมาตรการควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์รอบหรือใกล้เคียงสถานศึกษามีผลต่อการซื้อเครื่องตีแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษาบริเวณรอบสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การซื้อเครื่องตีแอลกอฮอล์ / การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ / เขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษา

*ผู้รับผิดชอบบทความ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุธ ธรรมกุล สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ) ถ.แจ้งวัฒนะ ต.บางพลู อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120 โทรศัพท์ +662 504 7552, โทรสาร +662 503 2660, E-mail: theerawut.tha@stou.ac.th, theerawut_t@kkumail.com

*ส.ต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

**ส.ต.(สุขศึกษา) รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,

***ศษ.ด.(การบริหารศึกษา) รองศาสตราจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

****ส.ม.(ชีวสถิติ) นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กรมควบคุมโรค

*****ปร.ด. (นิเทศศาสตร์) นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ กรมควบคุมโรค

Purchasing and Consumption of Alcoholic Beverages by Students in Urban Community, after Implementation of Zoning Measure for Alcohol Stores around Educational Institutions

Theerawut Thammakun* Nittaya Pensirinapa**, Thongthip Salawongluk***, Thipphayarat Thammakun**** and Niyom kraipui*****

Abstract

The objectives of the research were: (1) to study alcohol purchasing and consumption among students, from stores around their educational institutions, in urban community; and (2) the factors influencing the purchasing of alcohol among the students around their educational institutions. This cross-sectional research was conducted in a municipality in Thailand. Data were collected by using questionnaire from 542 students, with multi-stage random sampling. Statistical analysis was frequency, percentage, mean, median, max, min, standard deviation and Logistic Regression analysis.

Results indicated that: 1) in the past 1 year, 59% of students bought alcohol at retail stores in the zoning or nearby the educational institutions and 70.7% previously consumed alcohol; and 2) age, attitude, and perception of zoning measure for alcoholic beverage from stores nearby education institutions influenced alcohol purchasing with statistical significant.

Keywords: Alcohol purchasing / Alcohol consumption / Zoning measure around educational institutions

***Corresponding Author:** Assistant Professor Dr. Theerawut Thammakun, School of Health Science, Sukhothai Thammathirat Open University (STOU), Chaengwattana Rd. Bangpood, Pakkret, Nonthaburi 11120, Thailand Tel. +662 504 7552, Fax. +662 503 2660, E-mail: theerawut.tha@stou.ac.th, theerawut_t@kkumail.com

***Dr.P.H,** Assistant Professor, School of Health Science, Sukhothai Thammathirat Open University,

****Dr.P.H. (Health Education),** Associate Professor, School of Health Science, Sukhothai Thammathirat Open University,

*****Ed.D. (Educational Administration),** Associate Professor, Faculty of Public Health, Nakhon Ratchasima Rajabhat University,

****** M.P.H. (Biostatistics),** Professional Public Health Technical Officer, Department of Disease Control,

*******Ph.D. (Communication Arts),** Senior Professional Social Worker, Department of Disease Control

1. บทนำ

ประเทศไทยมีมาตรการในการควบคุมการผลิตและจำหน่ายเครื่องตีแมลงกอสอลล์ เพื่อเป็นการลดผลกระทบที่เกิดจากเครื่องตีแมลงกอสอลล์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น มาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแมลงกอสอลล์ พ.ศ. 2551 มาตรการจัดเก็บภาษีและการนำเข้าเครื่องตีแมลงกอสอลล์ การตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ขับขี่ยานพาหนะ การกำหนดเขตหรือโซนนิ่ง (zoning) ในการจำหน่ายเครื่องตีแมลงกอสอลล์ (สำนักคณะกรรมการการควบคุมเครื่องตีแมลงกอสอลล์, 2558; บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ, 2550) รวมไปถึงมาตรการการควบคุมการเข้าถึงเครื่องตีแมลงกอสอลล์ เป็นต้น ซึ่งจัดเป็นมาตรการหลักที่มีความคุ้มค่าสูง งบประมาณต่ำ ความเป็นได้สูง ซึ่งจะช่วยลดภาระโรคลง 5-10 ล้านปีสุขภาวะที่สูญเสีย หรือคิดเป็นร้อยละ 10.0-20.0 ของภาระโรครวมของแอลกอฮอล์ อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวในประเทศไทยยังพบข้อจำกัด ได้แก่ ความไม่เข้มแข็งของการบังคับใช้กฎหมาย เรื่องการห้ามขายให้กับเยาวชนหรือนักเรียน นักศึกษา การห้ามดื่ม-ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด การห้ามขายในเวลาที่กำหนด มาตรการทางกฎหมายยังไม่ครอบคลุมการควบคุมการจำหน่ายในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น บริเวณรอบสถานศึกษา หรือการขายชั่วคราวในสนามกีฬา การแสดงดนตรี งานประเพณี และการควบคุมร้านค้า หรือจุดจำหน่ายที่ไม่มีใบอนุญาตจำหน่าย เป็นต้น (ทักษพล ธรรมรังษี, 2556)

สำหรับบริบทเขตเมือง ซึ่งหมายถึงเขตที่มีประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น หรือมีจำนวนคนมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ (ประชากรหนาแน่น) และประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่นั้นประกอบอาชีพที่มีใช้เกษตรกรรม ซึ่งครอบคลุมเขตเทศบาลที่มีจำนวนประชากร ตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป รวม 210 แห่งในประเทศไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558) นั้น เป็นเขตที่มีสถานศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะมหาวิทยาลัย และสถาบันอาชีวศึกษาที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง และมีร้านจำหน่ายแอลกอฮอล์และนักเรียนนักศึกษาอยู่กันอย่างหนาแน่น ซึ่งนักเรียนนักศึกษามีโอกาสเข้าถึงเครื่องตีแมลงกอสอลล์ได้โดยง่ายเพราะอยู่ห่างไกลผู้ปกครอง แม้จะมีมาตรการทางกฎหมายรองรับการทำงานควบคุมเครื่องตีแมลงกอสอลล์ แต่ยังมีปัญหาเรื่องช่องว่างของการบังคับใช้กฎหมาย และการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เนื่องมาจากความซับซ้อนของบริบททางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค, 2559)

จากการศึกษาที่ผ่านมาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในปี 2559 พบว่า บริเวณรอบสถานศึกษา มีจุดจำหน่ายเครื่องตีแมลงกอสอลล์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.9 เมื่อเทียบกับปี 2552 แต่ลดลงร้อยละ 40.0 เมื่อเทียบกับปี 2557 โดยพบว่า รอบมหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่งมีจุดจำหน่ายลดลง (นพดล กรรณิกา, 2559) เช่นเดียวกับที่จังหวัดเชียงใหม่ที่พบว่า ร้านเหล้ารอบสถานศึกษาปี 2559 ในระยะรัศมี 300 เมตร รอบมหาวิทยาลัยมีจำนวนจุดจำหน่ายลดลงมากกว่าร้อยละ 60.0 ร้านค้าในเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษาที่มีการละเมิดกฎหมายน้อยลง ทั้งในเรื่องการขายให้กับนักเรียนนักศึกษา และการขายตามเวลาที่กฎหมายกำหนด (กนิษฐา ไทยกล้า และคณะ, 2560; ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2560) ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากมาตรการกำหนดเขตพื้นที่โซนนิ่งร้านเหล้ารอบสถานศึกษาตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 22/2558 (2558) และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง การกำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายเครื่องตีแมลงกอสอลล์รอบสถานศึกษา พ.ศ.2558 (2558)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาที่ผ่านมาเน้นศึกษาที่ผลกระทบด้านจุดจำหน่าย หรือร้านเหล้ารอบสถานศึกษาจากมาตรการกำหนดเขตพื้นที่โซนนิ่งร้านเหล้ารอบสถานศึกษา ส่วนผลกระทบด้านพฤติกรรม การซื้อและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษาในเขตเมืองภายหลังมีมาตรการดังกล่าวรวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องยังคงต้องการหลักฐานทางวิชาการยืนยันที่ชัดเจน งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาประเด็นดังกล่าวโดยเลือกศึกษาในเขตเมืองในพื้นที่เขตเทศบาลนครของจังหวัดที่มีขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง เนื่องจากมีความหลากหลายทางบริบท วัฒนธรรม มีสถานศึกษาตั้งอยู่กระจายระเจจกระจาย มีการเติบโตทางสังคม เศรษฐกิจที่รวดเร็ว มีขนาดของปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับกลาง แต่ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในจังหวัดสูงกว่าภาพรวมของประเทศไทย (สุรศักดิ์ ไชยสงค์ และคณะ, 2556) ที่สำคัญคือ เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษาอยู่อย่างหนาแน่น ซึ่งการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวจะช่วยสะท้อนผลการดำเนินงานตามมาตรการการกำหนดเขตกำหนดเขตพื้นที่โซนนิ่งร้านเหล้ารอบสถานศึกษาในเขตเมืองของประเทศไทยได้ระดับหนึ่ง และเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่การพัฒนามาตรการการควบคุม การเข้าถึงเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษาไทยได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรม การซื้อและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษาในบริเวณรอบสถานศึกษาเขตเมือง
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษาในบริเวณรอบสถานศึกษาเขตเมือง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวาง
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในอาชีวศึกษา และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เทศบาลนครแห่งหนึ่ง รวม 542 คน ได้จากสูตรคำนวณขนาดตัวอย่างแบบไม่ทราบประชากรที่แน่นอน (infinite population proportion) (Wayne, W. D., 1995; Ngamjarus, C., & hongsuwivatwong, V., 2014) และการคำนวณที่ปรับแก้อิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยค่าด้วยค่า Variance Inflation Factor หรือ VIF (Hsieh Y.F., 1998) ซึ่งขนาดตัวอย่างขั้นต่ำที่คำนวณได้คือ 524 คน ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เริ่มจากการเลือกสถาบันที่นักเรียนนักศึกษาเรียนให้ครอบคลุมทุกประเภทและผู้บริหารสถานศึกษายินยอมให้ทำการศึกษากับนักเรียนนักศึกษาในสังกัด ได้สถานศึกษาประเภทละ 1 สถาบันคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ 1 สถาบัน มหาวิทยาลัยของเอกชน 1 สถาบัน อาชีวศึกษาของรัฐ 1 สถาบัน อาชีวศึกษาของเอกชน 1 สถาบัน และโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ 1 สถาบัน โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน 1 สถาบัน รวม 6 สถาบัน จากทั้งหมด 17 สถาบัน จากนั้นใช้การสุ่มแบ่งชั้นภูมิตามระดับชั้นเรียนของนักศึกษาแต่ละ

สถาบัน และเลือกนักศึกษาแต่ละชั้นปีด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ตามยอดเฉลี่ยตัวอย่างต่อสถาบัน และต่อชั้นเรียน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างที่พัฒนามาจากบุญชริกา บุญไชยแสง, และคณะ (2555) นฤพนธ์ ทรงพระ (2558) บริษัทกลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด (2559) ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้/เดือน การดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ส่วนที่ 2 การซื้อและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และส่วนที่ 3 ความรู้ทัศนคติต่อกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และความเชื่อมั่นต่อผู้บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87, 0.89 และ 0.94 ตามลำดับ การเคยได้ยิน หรือรับทราบประกาศหรือประชาสัมพันธ์จากผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ในเรื่องนโยบายและมาตรการควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อมาตรการกำหนดเขตพื้นที่รอบสถานศึกษาทั้งในส่วนของความรู้ ทัศนคติต่อกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และความเชื่อมั่นต่อผู้บังคับใช้กฎหมาย

3.4 การพิทักษ์สิทธิ์อาสาสมัคร งานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่ใบรับรอง HE-017-2561

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยขออนุญาตศึกษาจากผู้บริหารสถานศึกษา และขอคำยินยอมเข้าร่วมวิจัยจากนักศึกษารายบุคคล
- 2) ให้นักเรียนนักศึกษาที่ยินยอมเป็นอาสาสมัครกรอกข้อมูลตามแบบสอบถามคนละ 15-20 นาที

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์ (logistic regression) ด้วยวิธีการขจัดออก (backward elimination method) โดยตัวแปรตามคือ การซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนนักศึกษาในบริเวณรอบสถานศึกษา

4. ผลการศึกษา

ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา มีผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ 59.0) ส่วนใหญ่จะดื่มนาน ๆ ครั้ง (1-3 วัน/ปี) (ร้อยละ 25.9) ไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยใช้การขับขีจักรยานยนต์บ่อยที่สุด (ร้อยละ 76.3) ระยะเวลาในการเดินทางจากที่พักไปแหล่งขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ค่ากลางอยู่ที่ระยะเวลา 5 นาที ระยะเวลาสั้นที่สุด อยู่ที่ 1 นาที และสูงสุด 90 นาที ระยะทางของระหว่างที่พักถึงจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้ที่สุด ค่ากลางอยู่ที่ระยะทาง 200 เมตร ระยะทางสั้นที่สุดอยู่ที่ 1 เมตร และสูงสุด 8.8 กิโลเมตร ระยะทางระหว่างร่วมวิทยาลัยถึงจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้ที่สุดที่ซื้อเป็นประจำ ค่ากลางอยู่ที่ระยะทาง 500 เมตร ระยะทางสั้นที่สุด อยู่ที่ 1 เมตร และสูงสุด 5.5 กิโลเมตร

โดยในรอบ 1 ปี มีการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา/เขตโซนนิ่ง (ร้อยละ 59.0) ความถี่ของการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่ซื้อ 1-2 ครั้ง/ปี (ร้อยละ 31.6) ความถี่ของการซื้อเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา/เขตโซนนิ่ง ส่วนใหญ่ซื้อซ้ำ 1-2 ครั้ง/ปี (ร้อยละ 48.4) วัตถุประสงค์การซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ซื้อเพื่อดื่มกับเพื่อน (ร้อยละ 76.6) เคยถูกปฏิเสธการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านเซเว่น - อีเลฟเว่น (ร้อยละ 4.7) และร้านขายของชำ (ร้อยละ 8.1) สาเหตุคือ ยังไม่ถึงเวลาจำหน่าย (ร้อยละ 6.9) และอายุไม่ถึง (ร้อยละ 4.7) แต่ผู้ที่ไม่เคยถูกปฏิเสธสูงถึงร้อยละ 87.2 เคยถูกสอบถามอายุจากผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนจำหน่าย (ร้อยละ 44.1) เคยถูกขอบัตรประชาชนจากผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขาย (ร้อยละ 27.5)

นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่เคยซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากมินิมาร์ท/ร้านสะดวกซื้อที่มีเครือข่าย (ร้อยละ 52.5) เหตุผลในการเลือกซื้อในแหล่งขายเดิม ๆ บ่อย ๆ คือ เดินทางสะดวก (ร้อยละ 50.9) มีการซื้อตลอด 24 ชั่วโมง ส่วนใหญ่ซื้อช่วงเวลา 17.01 น. - 21.00 น. (ร้อยละ 53.7) และดื่มบ่อยที่สุดคือ ช่วงเวลาเดียวกัน (ร้อยละ 39.1) ส่วนใหญ่เคยดื่มบ้านตนเอง/หอพักตัวเอง (ร้อยละ 63.4) สถานที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยที่สุดส่วนใหญ่เป็นดื่มที่บ้านตนเอง/หอพักตัวเอง (ร้อยละ 30.2) เท่ากันกับดื่มที่บ้านเพื่อน/หอพักเพื่อน (ร้อยละ 30.2) ประเภทของเครื่องดื่มที่ซื้อมากที่สุดคือ เบียร์ (ร้อยละ 73.6) ช่วงเวลาที่ไม่เคยซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงสุดคือ เวลา 06.01 น. - 11.00 น. (ร้อยละ 61.3) เคยได้ยินมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานศึกษา (ร้อยละ 59.0) ซึ่งการเคยได้ยินมาตรการฯ แต่ก็ไม่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา (ร้อยละ 65.6) และการเคยเห็นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานหรือกิจกรรมของสถานศึกษา (ร้อยละ 22.7) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลจากการสำรวจนักเรียนนักศึกษา (n= 542)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	276	50.9
อายุเฉลี่ย (SD) Median (Min, Max)	18.4 ปี (2.46), 18.0	(15, 22)
ระดับการศึกษาที่กำลังศึกษา		
มัธยมศึกษา	177	32.6
อาชีวศึกษา	175	32.2
มหาวิทยาลัย	190	35.2
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน/เงินที่ได้มาเพื่อใช้จ่ายต่อเดือน (บาท): Mean (SD) Median (Min : Max)	4,916.0 (2,785.55), 4,000 (1,000 : 20,000)	
เคยดื่ม/ทดลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	383	70.7
ผู้ที่เคยดื่มโดยอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ (n=383)	216	62.1
อายุเฉลี่ยครั้งแรกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (n = 383): Mean (SD), Median (Min : Max)	16.0 (2.34), 16 (6 : 23)	
สาเหตุ/โอกาสของการดื่มแอลกอฮอล์ ครั้งแรก (n = 370)		
เทศกาลต่าง ๆ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น	75	20.3
เพื่อนชวนให้ดื่ม	21	5.7
ครอบครัวให้ลองดื่ม	19	5.1

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2564

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
งานเลี้ยงจบการศึกษา/งานเลี้ยงต่างๆ	220	59.5
งานบุญต่าง ๆ เช่นทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานบวช เป็นต้น	5	1.4
อยากลอง/อยากดื่มเอง	30	8.1
ผู้ที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	320	59.0
ความถี่ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (n = 320)		
ทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	2	0.6
เกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	3	0.9
วันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	15	4.7
ทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	26	8.1
ทุกเดือน (1-3 วัน/เดือน)	47	14.7
นาน ๆ ครั้ง (8-11 วัน/ปี)	80	25.0
นาน ๆ ครั้ง (4-7 วัน/ปี)	64	20.0
นาน ๆ ครั้ง (1-3 วัน/ปี)	83	25.9
วิธีเดินทางไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำบ่อยที่สุด (n=320)		
เดิน	36	11.4
จักรยานยนต์	242	76.3
รถยนต์	15	4.7
รถโดยสารประจำทาง	4	1.3
ฝากบุคคลอื่นซื้อ	20	6.3
ระยะเวลาสั้นที่สุดในการเดินทางจากที่พักไปแหล่งขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (นาที): Mean (SD), Median (Min : Max)	10.1 (10.14), 5.0 (1 : 90)	
ระยะทางระหว่างสถานศึกษาถึงจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้ที่สุดที่ซื้อเป็นประจำ (เมตร): Mean (SD), Median (Min : Max)	574.0 (695.7) 500.0 (1 : 5,500)	
มีการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา/เขตโซนนิ่งในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา	320	59.0
วัตถุประสงค์การซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา		
เพื่อดื่มคนเดียว (n=320)	30	9.38
ดื่มกับเพื่อน (n=320)	245	76.6
ซื้อให้ผู้ปกครอง (n=320)	77	24.1
ซื้อให้เพื่อน (n=320)	55	17.2
ดื่มกับผู้ปกครอง (n=320)	4	1.3
ไปร้านสนุกเกอร์/ร้านอาหาร (n=320)	2	0.6
การเคยถูกปฏิเสธการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากผู้ขาย ใน 12 เดือนที่ผ่านมา(n=320)		
เคยถูกปฏิเสธจากร้านเซเว่น – อีเลฟเว่น	15	4.7
เคยถูกปฏิเสธจากร้านขายของชำทั่วไป	26	8.1
เหตุผลที่ผู้ชายปฏิเสธการจำหน่าย (n=320)		
ไม่ขายให้เพราะเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	4	1.3

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2564

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ขายให้เพราะอายุไม่ถึงเกณฑ์ขายเครื่องตัดแอลกอฮอล์	15	4.7
ไม่ขายให้เพราะยังไม่ถึงเวลาขาย	22	6.9
เคยถูกสอบถามอายุจากผู้จำหน่ายเครื่องตัดแอลกอฮอล์ก่อนจำหน่าย (n=320)	141	44.1
เคยถูกขอบัตรประชาชนจากผู้จำหน่ายเครื่องตัดแอลกอฮอล์ (n=320)	88	27.5
เคยได้อินมาตรการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ของสถานศึกษา	320	59.0
เคยได้อินมาตรการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ของสถานศึกษาแต่ยังซื้อเครื่องตัดแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา (n=320)	210	65.6
การเคยได้อินมาตรการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ จำแนกตามประเภทสถานศึกษา		
มหาวิทยาลัย	139	43.4
อาชีวศึกษา	94	29.4
มัธยมศึกษา	87	27.2
การเคยซื้อเครื่องตัดแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษาจำแนกตามประเภทสถานศึกษา		
มหาวิทยาลัย	140	73.7
อาชีวศึกษา	99	56.6
มัธยมศึกษา	81	45.8
เคยเห็นการตัดเครื่องตัดแอลกอฮอล์ในงานหรือกิจกรรมของสถาบัน ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา		
ไม่เคย	501	92.4
เคย	41	7.6
จำนวนครั้งที่เคยเห็นงาน/กิจกรรมของสถานศึกษาแล้วมีการตัดเครื่องตัดแอลกอฮอล์: Mean (SD), Median (Min : Max)	2.0 (2.68), 1.0 (1 : 15)	
งานหรือกิจกรรมของสถานศึกษาแล้วมีการตัดเครื่องตัดแอลกอฮอล์ (n = 20)		
งานกีฬา	3	15.0
งานเลี้ยงรุ่นของสถานศึกษา	13	65.0
เทศกาล งานบุญประเพณี	4	20.0
เคยได้อินเรื่องมาตรการจัดเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษาหรือมาตรการควบคุมการเข้าถึงเครื่องตัดแอลกอฮอล์ตามประกาศหรือการประชาสัมพันธ์จากผู้บริหารสถานศึกษาหรืออาจารย์	123	22.7

เมื่อควบคุมตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ (multiple logistic regression) พบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อเครื่องตัดแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในบริเวณรอบสถานศึกษาเขตเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ โดยพบว่ากลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มีอายุเพิ่มขึ้นทุก 1 ปี จะมีโอกาสซื้อเครื่องตัดแอลกอฮอล์บริเวณรอบสถานศึกษาเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 43.0) (Adjusted OR = 1.43, 95%CI: 1.20, 1.71) ปัจจัยด้านทัศนคติต่อมาตรการกำหนดเขตพื้นที่รอบสถานศึกษา และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์โดยพบว่า กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มีทัศนคติดีขึ้นทุก ๆ 1 คะแนน มีโอกาสซื้อเครื่องตัดแอลกอฮอล์บริเวณรอบสถานศึกษาลดลง (ร้อยละ 5.0) (Adjusted OR = 0.95, 95% CI: 0.91, 0.98) และนักเรียนนักศึกษาที่เคยได้อินมาตรการควบคุมเครื่องตัดแอลกอฮอล์ของสถานศึกษาจะมี

โอกาสซื้อเครื่องตีแมลงกอล บริเวณรอบสถานศึกษามากขึ้น (ร้อยละ 67.0) (Adjusted OR = 1.67, 95%CI: 1.12, 2.50) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อเครื่องตีแมลงกอลของนักศึกษา บริเวณรอบสถานศึกษาเขตเมือง

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละของการซื้อแมลงกอล	Crude OR	Adjusted OR*	95%CI	p-value
เพศ						0.174
ชาย	276	66.7	1	1		
หญิง	266	74.8	1.48	0.72	0.45, 1.15	
อายุ			1.33	1.43	1.20, 1.71	<0.001
ระดับการศึกษาปัจจุบัน						0.825
มัธยมศึกษา	177	59.9	1	1		
อาชีวศึกษา	175	66.3	1.32	0.88	0.54, 1.41	
มหาวิทยาลัย	190	84.7	3.71	0.75	0.28, 1.99	
ทัศนคติต่อมาตรการโซนนิ่งฯ และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแมลงกอล			0.95	0.95	0.91, 0.98	0.008
ความเชื่อมั่นต่อผู้บังคับใช้กฎหมายในเขตพื้นที่โซนนิ่งรอบสถานศึกษา			0.95	0.99	0.94, 1.05	0.868
การเคยได้ยินมาตรการควบคุมเครื่องตีแมลงกอลของสถานศึกษา						0.011
ไม่เคย	222	62.2	1	1		
เคย	320	76.6	1.99	1.67	1.12, 2.50	

Adjusted OR = ค่า Odds Ratio ที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้สถิติควบคุมตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ทัศนคติต่อมาตรการกำหนดเขตพื้นที่รอบสถานศึกษา และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแมลงกอล ความเชื่อมั่นต่อผู้บังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องตีแมลงกอลในพื้นที่โซนนิ่งรอบสถานศึกษา และการเคยได้ยินมาตรการควบคุมเครื่องตีแมลงกอลของสถานศึกษา

5.อภิปรายผล

การศึกษานี้พบว่า นักเรียนนักศึกษาที่เคยตีแมลงกอล ร้อยละ 70.7 ซึ่งเป็นอัตราที่ใกล้เคียงผลการสำรวจในช่วงปี 2561-2562 ของวิจิตรา กุสุมภ์, และสุลี ทองวิเชียร (2562) ซึ่งเป็นการสำรวจในช่วงเวลาใกล้เคียงกันกับการศึกษานี้ และพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดนครราชสีมาและกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการตีแมลงกอล ร้อยละ 64.9 ซึ่งถือเป็นอัตราที่ต่ำกว่าก่อนมีการกำหนดเขตโซนนิ่งการจำหน่ายเครื่องตีแมลงกอลรอบสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น ผลการศึกษาของ Chaiyasong, S., et al. (2013) ที่ศึกษาเฉพาะนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและพบว่า มีผู้เคยตีแมลงกอล ร้อยละ 74.9 อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษาก่อนการมีมาตรการเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษาในเขตพื้นที่วิจัยโดยตรงยังไม่มีรายงาน ที่ผ่านมามีเพียงรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องตีแมลงกอล พ.ศ. 2554 (สุรศักดิ์ ไชยสงค์, และคณะ, 2556) ที่พบว่า มีประชากรผู้ใหญ่อายุ 15 ปีขึ้นไปตีแมลงกอลในภาพรวมของประเทศ และจังหวัดที่ทำการศึกษายู่ประมาณร้อยละ 30.0 ซึ่งไม่ได้สำรวจเจาะจงกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มีอายุอยู่ระหว่าง 15-22 ปีเหมือนการศึกษาครั้งนี้ จึงยังไม่สามารถเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของอัตราการตีแมลงกอลระหว่างก่อนหรือหลังมีมาตรการได้ชัดเจน

จากผลการศึกษาที่พบว่า ร้านขายของชำยังเป็นแหล่งที่มีนักเรียนนักศึกษาในเขตเมืองไปซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด เช่นเดียวกับเขตชนบทตามการศึกษาของทิพย์รัตน์ ธรรมกุล, และคณะ(2557) แต่มีความต่างกันตรงที่การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านมินิมาร์ท/ร้านสะดวกซื้อที่มีเครือข่ายของนักเรียนนักศึกษาในเขตเมืองมีมากกว่าร้อยละ 50.0 ขณะที่นักเรียนนักศึกษาเขตชนบทมีเพียงไม่ถึงร้อยละ 4.0

ในส่วนของผลการศึกษาที่พบว่า นักเรียนนักศึกษาร้อยละ 59.0 เคยได้ยินมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานศึกษา และมีเพียงร้อยละ 22.7 เคยได้ยินเรื่องมาตรการจัดเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษาหรือมาตรการควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามประกาศหรือการประชาสัมพันธ์จากผู้บริหารสถานศึกษาหรืออาจารย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การประชาสัมพันธ์มาตรการฯ ในระดับสถานศึกษายังมีอยู่น้อย

สำหรับผลการศึกษาที่ระบุว่า นักเรียนนักศึกษาที่เคยได้ยินมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานศึกษาจะมีโอกาสซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณรอบสถานศึกษามากขึ้นนั้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยได้ยินมาตรการฯ และเคยซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เรียนในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งมีอายุ 20 ปีขึ้นไปแล้ว รวมทั้งส่วนใหญ่เคยซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษาในช่วงที่มีการกำหนดเขตโซนนิ่งแล้วด้วยนั้น ทำให้สัดส่วนของผู้ที่เคยซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มที่เคยได้ยินมาตรการฯ จึงมีสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยได้ยินมาตรการฯ

จากผลการศึกษาที่พบว่าอายุของนักเรียนม.ปลายและนักศึกษาอาชีวศึกษาและปริญญาตรีนั้นมีอิทธิพลต่อการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของวิจิตรา กุสุมภ์, และสุลี ทองวิเชียร (2562) ที่ศึกษาเฉพาะนักศึกษาปริญญาตรีในจังหวัดนครราชสีมาและกรุงเทพมหานครพบว่า อายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมดื่มสุราไม่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างมาศึกษาของสองการศึกษานี้มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกัน

อย่างไรก็ตาม รูปแบบการศึกษานี้เป็นแบบภาคตัดขวาง จึงบอกไม่ได้ชัดเจนว่า ตัวแปรที่ศึกษาเป็นปัจจัยสาเหตุหรือเป็นผล หากต้องการข้อสรุปที่ความเป็นเหตุและผลควรต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยแบบการวิจัยอื่นต่อไป รวมถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่ผลการวิเคราะห์แบบ Bivariate พบความสัมพันธ์ในทางสถิติระหว่างตัวแปรเพศ ระดับการศึกษาปัจจุบัน และความเชื่อมั่นต่อผู้บังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเขตพื้นที่โซนนิ่งรอบสถานศึกษา และตัวแปรตามในเรื่องการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา แต่เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรด้วยวิธีการทางสถิติแล้ว กลับไม่พบว่า ปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อหาข้อสรุปในประเด็นดังกล่าวต่อไปเช่นกัน

6. ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยด้านอายุมีอิทธิพลต่อการซื้อเครื่องดื่มของนักเรียนนักศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสาธารณสุข ตำรวจและปกครองในพื้นที่ควรพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายด้านการจำกัดอายุของผู้ซื้อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากการที่การเคยได้ยินมาตรการและทัศนคติต่อมาตรการทางกฎหมายมีอิทธิพลต่อการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษาของนักเรียนนักศึกษานั้น จึงจำเป็นที่หลายฝ่าย โดยเฉพาะสถานศึกษาจะต้องรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาได้รับรู้มาตรการ สร้าง

ทัศนคติที่ดีและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บริเวณรอบสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติตามมาตรการทางกฎหมายของรัฐได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณศูนย์วิจัยปัญหาสุราและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพที่สนับสนุนทุนการวิจัยภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง สถานการณ์การจำหน่ายและการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเขตโซนนิ่งรอบสถานศึกษา (สัญญาเลขที่06-A1-0022 รหัสโครงการ58-00-1258) และขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กรมควบคุมโรค มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ที่ให้การสนับสนุนให้ทีมวิจัยได้ดำเนินการวิจัยจนเสร็จสิ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา ไทยกกล้า. (2560). โซนนิ่งจุดจำหน่ายรอบมหาวิทยาลัยในเชียงใหม่หลังการประกาศ คสช. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2558). ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2558. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/>
- “คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/ 2558” (2558, 23 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 132 ตอนพิเศษ 171 ง. หน้า 7-11.
- ทักษพล ธรรมรังสี. (2556). สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในประเทศไทย ปี 2556. นนทบุรี: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ทิพย์รัตน์ ธรรมกุล, ธีระวุธ ธรรมกุล, ไพโรจน์ พรหมพันธุ์, นิยม ไกรบุญ, และอรณิชา เบลล์. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในพื้นที่ชนบท. วารสารวิชาการ สคร5. 20(2), 5-18.
- นพดล กรรณิกา. (2559). การกระจายตัวและความหนาแน่นของจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยรอบมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงกรณีศึกษาเปรียบเทียบการกระจายตัวจุดจำหน่าย ปี 2552 ปี 2557 และปี 2559. นนทบุรี: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
- นฤพนธ์ ทรงพระ. (2558). การประเมินผลการยอมรับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 : ศึกษากรณี กรุงเทพมหานคร. นนทบุรี: สำนักคณะกรรมการการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค.
- บริษัท กลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด. (2559). ผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ต่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ประจำปี พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: บริษัท กลุ่มแอดวานซ์ รีเสิร์ช จำกัด.

- บัณฑิต ศรีไพศาล. (2550). *การควบคุมปัญหาแอลกอฮอล์ เอกสารวิชาการประกอบการพิจารณาพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์*. กรุงเทพฯ : Soda Studio Creation & Publishing.
- บุญฑริกา บุญไชยแสน, ศิริพร หงษ์ทะนีย์, ศิริพันธ์ ปะนะญูเต, และนันทนัช ตั้งจาทูร์โสภณ. (2555). *การเข้าถึงแอลกอฮอล์การรับรู้ และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามและ ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. การค้นคว้าอิสระปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- “ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา พ.ศ. 2558” (2558, 22 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 ตอนพิเศษ 263 ง. หน้า 14.
- วิจิตรา กุสมภ์, สุลี ทองวิเชียร. (2562). พฤติกรรมสูบบุหรี่และดื่มสุราของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารพยาบาล*. 68(4), 30-38.
- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2560). *Fact sheet “ร้านเหล้ารอบสถานศึกษา สถานการณ์ ปัญหา สู่แนวทางแก้ไขที่เหมาะสม”*. Retrieved August 30, 2017, from <http://cas.or.th/2017/2292>
- สุรศักดิ์ ไชยสงค์, กัณณพนธ์ ภักดีเศรษฐกุล, และทักษพล ธรรมรังสี. (2556). *รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัด พ.ศ. 2554*. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, นนทบุรี: บริษัท เดอะ กราฟิโก ซิสเต็มส์ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค. (2558). *พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551*. นนทบุรี: สำนักคณะกรรมการการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค.
- สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค. (2559). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนางานป้องกันควบคุมโรคในเมืองใหญ่ (Big City)*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค.
- Chaiyasong, S., Boonchaisaen ,B., Hongthani, S., Panapute, S., & Tangjaturasoopon, N. (2013). Perception and Compliance with Alcohol Control Laws of Alcohol Retailers around Mahasarakham University Khamriang Campus. *J Sci J Conf* No. 9, 237–44.
- Hsieh, F. Y. (1989). Sample size tables for logistic regression. *Statistics in Medicine*. 8(7), 795-802.
- Ngamjarus, C.,& Chongsuivatwong ,V. (2014). *N4Studies: Sample size and power calculations for iOS*. The Royal Golden Jubilee Ph.D. Program.The Thailand Research Fund&Prince of Songkla University.
- Wayne, W., D. (1995). *Biostatistics: A foundation of analysis in the health sciences* (6th ed.). New York: John Wiley&Sons, Inc.